

Adeliina Silvola

”STOP ASIAN HATE!”

Rasismin diskursiivinen rakentuminen koronaviruspandemian aikaisissa suomalaisissa uutisartikkeleissa

TIIVISTELMÄ

Adeliina Silvola: ”Stop Asian Hate!” – Rasismien diskursiivinen rakentuminen koronaviruspandemian aikaisissa suomalaisissa uutisartikkeleissa

Kandidaatin tutkielma

Tampereen yliopisto

Yhteiskuntatutkimuksen tutkinto-ohjelma

Toukokuu 2022

Tämän tutkielman tarkoituksena on tarkastella, minkälaisia kuvia suomalainen uutismedia luo diskursiivisesti koronaviruspandemian aikaisesta rodullistettuun aasialaistaiseen väestöön kohdistuvasta rasismista. Rasismi rodullistettua aasialaistaustaista väestöä kohtaan on lisääntynyt koronaviruspandemian aikana globaalisti. Rodullistettuun aasialaistaiseen väestöön on kuitenkin jo ennen koronaviruspandemiaa kohdistunut ennakkoluuloja ja stereotyyppioita, jotka ovat osaltaan vaikuttaneet rasismien määrän kasvuun pandemian leviämisen vaiheessa. Tutkielmassani tutkin suomalaisen uutismedian käyttämää kieltä ja siinä esiintyviä diskursseja, jotka luovat representaatioita rodullistettuun aasialaistaiseen väestöön kohdistuvasta rasismista koronaviruspandemian aikana. Teoreettisesti tutkielma perustuu ajatukseen kielen konstruktionistisesta luonteesta sekä kielen kyvystä muokata ja uusintaa sosiaalista todellisuutta.

Tutkimusaineistona toimivat suomalaisen suomenkielisen uutismedian verkossa julkaistut uutisartikkelit, jotka käsittelevät rodullistetun aasialaistaiseen väestöön kohtaamaa rasismia tai siihen liittyvää #StopAsianHate-kansalaisliikettä koronaviruspandemian aikana vuosina 2020 ja 2021. Tutkimusaineisto koostuu 20 uutisartikkelista, jotka on kerätty kolmesta uutismediasta. Nämä uutismediat ovat Yle, Helsingin Sanomat ja MTV.

Tarkastelun tuloksena uutisartikkeleista havaitaan kaksi toisilleen vastakkaista päädiskurssia, joiden kautta koronaviruspandemian aikaista rasismia kuvataan. Päädiskurssit ovat seuraavat: rasismi toisten ongelmana sekä rasismi Suomen ongelmana. Ensimmäisen päädiskurssin aladiskursseiksi hahmotetaan lisäksi diskurssit, jotka käsittelevät koronaviruspandemian aikaista rasismia joko erityisesti Yhdysvaltojen ongelmana tai korostavat Suomen oletettua ekseptionaalisuutta rasismien kontekstissa.

Uutisartikkelit luovat kuvaa koronaviruspandemian aikaisesta rodullistettuun aasialaistaiseen väestöön kohdistuvasta rasismista väkivaltaisuuksia aiheuttavana ilmiönä, joka ei juurikaan kosketa Suomea. Rasismilla viitataan aineistossa pääasiassa fyysiseen väkivaltaan sekä yksilöltä yksilölle suuntautuvaan rasismiin. Rakenteelliseen rasismiin ei pureuduta muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta. Aineiston uutisartikkelit välittävät kuvaa rodullistetun aasialaistaiseen väestöön kohtaamasta rasismista koronaviruspandemian aikana ongelmallisena, mutta pääasiassa Yhdysvaltoihin keskittyvänä haasteena, jolle on vaikea löytää pitävää ratkaisua. Suomesta luotu kuva sen sijaan korostaa Suomen näennäistä ekseptionaalisuutta ja irrallisuutta rasismista.

Avainsanat: rasismi, #StopAsianHate, Stop AAPI Hate, ekseptionalismi, uutismedia

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin OriginalityCheck –ohjelmalla.

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Rasismi	2
2.1	Rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuva rasismi	3
2.2	Pohjoismainen ekseptionalismi	5
2.2	Koronaviruspandemia ja rasismi.....	6
3	Teoriatausta: Diskurssianalyysi	8
3.2	Kriittinen diskurssianalyysi.....	9
3.3	Mediatekstien tarkastelu	10
4	Aineisto ja tutkimuseettiset kysymykset	11
4.1	Tutkimuseettiset kysymykset	12
4.2.	Aineiston kuvaus	13
5	Analyysi.....	14
5.1	Rasismi toisten ongelmana.....	14
5.1.1	Rasismi Yhdysvaltojen ongelmana	14
5.1.2	Eriytynen Suomi	18
5.2	Rasismi Suomen ongelmana.....	21
6	Johtopäätökset.....	23
	Lähteet	27
	Liite 1. Aineisto	29

1 Johdanto

Uutismedioiden levittämän tiedon avulla ihmisten ymmärrys ja käsitys rasismista sekä sen eri muodoista muuttuu jatkuvasti. Median välittämä kuva rasismista ei kuitenkaan aina heijasta todellisuutta, vaan on ideologioiden ja globaalien valtasuhteiden värittämää representaatiota sosiaalisesta todellisuudesta. Tutkielmassani selvitän, miten ja millaisin representaatioin rasismia kuvataan ja käsitellään suomalaisten valtamedioiden uutisteksteissä, jotka käsittelevät koronaviruspandemian aikaista rodullistetun aasialaisväestön kohtaamaa rasismia ja rodullistunutta väkivaltaa sekä siihen kytkeytyvää #StopAsianHate-kansalaisliikehdintää. Olen kiinnostunut siitä, minkälaisia vastakkainasetteluja media luo rasismia käsiteltäessä ja miten media representoi Suomessa esiintyvää rasismia. Tutkimukseni tarkoituksena on siis selvittää, millaisin diskurssein suomalaisissa uutismedioissa käsitellään rodullistettuun aasialaisväestöön kohdistuvaa rasismia koronaviruspandemian aikana vuosina 2020 ja 2021.

Koronapandemian aikaista rodullistetun aasialaistaustaisen väestön kohtaamaa rasismia ja väkivaltaisuuksia nousi keväällä 2020 julkisuudessa vastustamaan joukko mielenosoituksia, järjestöjä sekä yksittäisiä henkilöitä. Muun muassa yhdysvaltalainen kansalaisjärjestö Stop AAPI Hate julkaisi aiheeseen liittyen useita raportteja aasialaisamerikkalaisiin kohdistuvan syrjinnän ja viharikosten lisääntymisestä. Rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuvasta rasismista vastustavasta kansalaisliikehdinnästä käytetään yleisesti nimitystä #StopAsianHate, joka on myös sosiaalisessa mediassa keväällä 2020 levinnyt aihetunniste, jonka avulla pyritään levittämään tietoisuutta rodullistetun aasialaistaustaisen väestön kohtaamasta rasismista ja rodullistuneesta väkivallasta. Rodullistettuihin aasialaistaustaisiin henkilöihin kohdistuvan väkivallan ja rasismien ajankohtaisuuden vuoksi onkin mielekästä kohdistaa tarkastelu tässä tutkielmassa nimenomaan koronaviruspandemian aikaiseen rasismiin liittyvään kielenkäyttöön ja uutisointiin sekä rasismia vastustavaan #StopAsianHate-kansalaisliikehdintään. Vaikka rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuva rasismi on koronaviruspandemian aikana ollut globaali ja toistuva ilmiö (Chen & Wu, 2021, s. 5), on aiheesta puhuttu suomalaisessa yhteiskunnassa ja mediassa verrattain vähän.

Tutkimusongelmani on: Miten rasismi rakentuu diskursiivisesti rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuvaa rasismia koskevissa suomalaisissa uutisteksteissä? Selvitän, kuinka

rasismi rakentuu diskursiivisesti suomalaisessa mediassa uutisartikkeleissa, jotka koskevat koronapandemian aikaista rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuvaa rasismia. Samalla pyrin perustelemaan, miksi kielten diskurssien tarkastelu on rasismin yhteydessä tärkeää.

Lähestyn aihetta alakysymysten kautta, jotka ovat:

- Minkälaisia erilaisia rasismiin liittyviä diskursseja aineistosta löytyy?
- Kuinka rasismia representoidaan aineiston uutisartikkeleissa?

Uskon, että tarkasteluni myötä havaitaan, että rodullistetusta aasialaistaustaisesta väestöstä sekä ryhmän kohtaamasta rasismista puhutaan suomalaisessa uutismediassa toiseuttavin diskurssein. Uskon myös, että aineistossani rasismia käsitellään melko suppeana käsitteenä pääosin fyysisten väkivaltaisuuksien muodossa sen sijaan, että yhteiskunnan rakenteellisia ongelmakohtia nostettaisiin teksteissä ja niiden diskursseissa esiin.

2 Rasismi

Pnina Webner (1997, teoksessa Rastas, 2005, s. 101) on luonnehtinut rasismia valta- ja alistussuhteita tuottaviksi toimintatavoiksi, joiden kautta yksilön tai ihmisryhmän väitetty biologinen tai kulttuurinen ominaisuus ”esitetään olemukselliseksi ja muuttumattomaksi.” Näitä toimintatapoja voivat Webnerin mukaan olla niin ajattelu- kuin puhutavatkin. Anna Rastas (mts. 85–87) muistuttaa, että rasismissa ihmisiä luokitellaan kategorioihin ja hierarkioihin näiden väitetyjen ominaisuuksien perusteella. Rasismi syntyy rodullistamiseksi kutsutussa prosessissa, jossa tietyllä tavalla kategorisoitujen ihmisten ominaisuuksille annetaan merkityksiä. Merkityksiä voivat olla esimerkiksi ajatukset jonkin ulkoisen ominaisuuden liittämistä johonkin negatiiviseen tai positiiviseen käyttäytymistapaan. Kategorisoitujen ihmisten ominaisuuksien merkityksellistämisen kautta luodaan eroja ja hierarkioita ryhmien välille. Kun näitä eroja aletaan arvottaa, on kyse rasismista (mts. 84). Juuri ulkoisten erojen arvottamisesta, merkityksellistämisestä ja hierarkioiden luomisesta on kyse myös rodullistettujen aasialaistaustaisten ihmisten kohtaamassa rasismissa koronaviruspandemian aikana.

Rasismia ovat puhutavat, aatteet, asenteet, toiminta ja toiminnan seuraukset, jotka mukailevat rasisia ideologioita sisältöjä (Rastas, 2005, s. 72). Ideologioilla tarkoitetaan ajatusjärjestelmiä, jotka muodostuvat näkemyksistä ja uskomuksista maailmasta. Ideologiat usein ohjaavatkin ihmisten toimintatapoja. (Pietikäinen & Mäntynen, 2019, s. 48.) Racistiset ideologiat perustuvat kansoja, kulttuureja tai ihmisryhmiä koskeviin yleistäviin ja kielteisiin ajattelutapoihin (Rastas,

2005, s. 75). Alistavat rasistiset ideologiat havaitaan useimmiten rasistissävytteisinä tekoina ja puhetapoina tai yhteiskunnan rakenteina. Rasismi muovaa täten yhteiskunnallisia suhteita ja rakentaa eri ihmisryhmille erilaisia käsityksiä siitä, mitä todellisuus on (mts. 96). Rasismi on eräänlainen hyväksikäytön järjestelmä, jonka avulla jokin ryhmä hankkii tai ylläpitää omia etuoikeuksiaan sekä valtasuhteita (mts. 91). Rasismin vaikutukset ulottuvat näin koko yhteiskuntaan ja sen rakenteisiin.

2.1 Rodullistettuun aasialaistaiseen väestöön kohdistuva rasismi

2.1.1 Orientalismi

Orientalismilla viitataan länsimaiseen tapaan puhua Euroopasta katsottuna idässä olevista maista, alueista ja kulttuureista homogeenisena ja lännelle alisteisena ryhmänä. Aasiaa ja Lähi-itää on länsimaisesta näkökulmasta eksotisoitu niin puheessa kuin erilaisissa mediarepresentaatioissakin vuosisatoja. Orientalismista kirjoittaneen Edward Saidin (1978, s. 1) mukaan orientalismin perinne on vanha, sillä se perustuu imperialistiseen kuvaan Aasian maista Euroopalle alisteisina siirtomaina. Eurooppalaiset valloittivat alueita ja alistivat kansoja Aasiassa vedoten imperialismiin. Kolonialismi auttoi rakentamaan länsimaissa kuvaa Euroopasta ”meinä” ja Aasian maista ”toisena” (mts. 1). Orientalismi siis auttoi määrittelemään ja yhä määrittelee, mitä Eurooppa ja ”eurooppalaisuus” tarkoittaa suhteessa muuhun maailmaan ja toisaalta mitä ”eurooppalaisuus” ei ole.

Said (1978, s. 3) määrittelee orientalismin länsimaiseksi tavaksi dominoida, uudelleenrakentaa sekä luoda auktoriteettia maihin ja kulttuureihin, jotka ovat Euroopasta katsottuna idässä. Länsimainen tapa luoda auktoriteettia Aasiaan näkyy nykyään yhteiskunnassamme erityisesti diskurssien välityksellä. Orientalismi onkin itsessään diskurssi (mts. 3), jonka avulla uusinnetaan ajatusta Aasiasta toisena ja länsimaille alisteisena alueena. Diskurssin taustalla on ajatus ”idästä”, joka rakentuu ”lännen” ehdoilla toiseksi, erilaiseksi maailmaksi, josta länsimaat voivat hyötyä ja joka on kuvitellussa hierarkiassa länsimaiden alapuolella. Täten orientalismissa on todellisuudessa kyse läntisen maailman rakentamisesta, eikä itse aasialaisten maiden tai kulttuurien representoimisesta (mts. 12).

Orientalismi kannustaa länsimaalaisia toiseuttamiseen ja stereotyyppien uusintamiseen luoden samalla kuvaa länsimaista ja länsimaisesta kulttuurista lähtökohtana ja tarkastelun subjektina. Aasia ja Lähi-itä sen sijaan nähdään tarkastelun objekteina, toisina, jotka orientalismin värittä-

missä mielikuvissa olemuksellisesti ja olennaisesti eroavat länsimaista. Stereotypiaa on modernin teknologian aikana välitetty erityisesti mediarepresentaatioiden, kuten ”mystisen itämaan” stereotypian kautta (Said, 1978, s. 26). Koronaviruspandemian aikaisessa rodullistettuun aasialaisväestöön kohdistuvassa rasismissa orientalismin huomataan erityisesti Kiinan ja kiinalaisen kulttuurin toistumisessa rassististen tekojen kohteena. Koronavirus havaittiin ensimmäisen kerran Kiinassa Wuhanin kaupungissa loppuvuodesta 2019, mikä on nähdäkseen johtanut erityisesti kiinalaistaustaisten ihmisten toiseuttamiseen. Kiinalaistaustaiset ihmiset ovatkin erityisesti joutuneet rasismiin ja rodullistuneen väkivallan uhreiksi koronaviruspandemian aikana (Taka-saki, 2020, s. 341). Orientalismi ohjaa länsimaita näkemään koko Aasian Kiinan ja kiinalaisen kulttuurin vaikutuspiirinä tunnistamatta maanosan monia ja moninaisia valtioita, kulttuureja ja kansoja.

2.1.2 ”*Model minority*” -myytti

Eräs rodullistettuun aasialaisväestöön liitettävä stereotypia on 1960-luvun Yhdysvaltoihin juurensa juontava ”*model minority*” -myytti [suom. ”mallivähemmistö”]. Termin avulla selitetään stereotyyppisesti aasialaistaustaisten asemaa erityisesti Yhdysvalloissa rodullistettuna vähemmistönä, jonka jäsenet tekevät paljon töitä ja uhrauksia menestyäkseen (Hartlep, 2021, s. xiv). ”Mallivähemmistöön” kuuluva henkilö on menestynyt ja toimeentuleva, ja siksi häneen kohdistuva rasismi ilmenee eri tavoin kuin muiden rodullistettujen vähemmistöryhmien kohdalla. Rasismien erilaisten muotojen vuoksi se jää usein huomaamatta ja huomioimatta.

”Mallivähemmistö”-myyttiin liittyy oletus kaikkien rodullistettujen aasialaistaustaisten ihmisten ominaisuuksien homogeenisyydestä. Ajatus esimerkiksi kaikkien aasialaisten hyvästä opintomenestyksestä (Hartlep, 2021, s. 2), korkeasta työmoraalista ja hyvästä taloudellisesta toimeentulosta (Chen & Wu, 2021, s. 10) on yleinen. ”Mallivähemmistö”-myytti olettaa, että orientalistinen ja homogeeninen ”aasialainen kulttuuri” on aasianamerikkalaisen väestön menestyksen syy (Hartlep, 2021, s. xviii). Täten myytti supistaa kaikki rodullistetut aasialaistaustaiset ihmiset yhteen ryhmään, jonka oletetaan käyttäytyvän vain ”mallikkaalla” tavalla. Länsimaisesta näkökulmasta ”mallivähemmistöön” kuuluva henkilö toimii sillä tavalla kuin rodullistetun vähemmistön edustajan toivotaan käyttäytyvän: Yksilö menestyy omin avuin, ei ole yhteiskunnalle ”haitaksi” ja tuottaa verotuloja valtiolle. Tässä lienee stereotyyppien ongelmallisuus – stereotypiat nostavat ryhmästä esiin muutaman piirteen ja yleistävät ne koskemaan ko-

konaista ryhmää (Pietikäinen, 2002, s. 30). ”Mallivähemmistö”-myytti pakottaa kaikki rodullistettuihin aasialaistaustaisiin ryhmiin kuuluvat yksilöt yhteen lokeroon, jonka ominaisuudet eivät kuvaa kaikkien ryhmän jäsenten ominaisuuksia tai kokemuksia.

2.1.3 ”Yellow peril” -myytti ja poliittiset uhat

Koronaviruspandemiaa seurannut rasismien määrän lisääntyminen ei ole yllättävää. Esimerkiksi Li ja Nicholson (2021, s. 2) perustelevat, että sairauden uhka lisää usein syrjintää ja muiden kuin oman kulttuurin jäsenten syyttelemistä. Erityisesti rasisella termillä ”*yellow peril*” [suom. ”keltainen vaara”] on länsimaisesta näkökulmasta haukuttu rodullistettua aasialaisväestöä sairauksia levittäväksi ryhmäksi, joka eroaa länsimaisista ihmisistä. Termin kautta aasialaistaustaiset maahanmuuttajat on länsimaissa yhdistetty likaan ja sairauksiin satoja vuosia ja määritelty uhaksi valkoiselle väestölle. Termin käyttö perustuu kuitenkin sairauksien levittämisen sijaan enemmänkin poliittisiin jännitteisiin ja erityisesti Yhdysvaltojen ulkosuhteisiin. Aiemmin termi yhdistettiin pääasiassa Japanin kansalaisiin, sillä Japania pidettiin uhkana Yhdysvalloille taloudellisesti ja sotilaallisesti erityisesti maailmansotien aikana. Yhdysvaltojen ja Kiinan 2010-luvulla tulehtuneiden poliittisten suhteiden myötä sairauksien levittämisen syylliseksi ja länsimaisen sivilisaation vaaraksi on kuitenkin enenevässä määrin nähty juuri Kiinan kansantasavalta sekä kiinalainen kulttuuri. (Li & Nicholson, 2021, s. 4–5.)

Chenin ja Wun (2021, s. 10) mukaan Aasia nähdään usein länsimaisesta näkökulmasta uhkana. Kiina ja Japani ovat vuoroin erityisesti Yhdysvaltojen retoriikassa taloudellisen ja sotilaallisen uhan tarjoavia valtioita. Myös Said (1978, s. 26) uskoo, että ”itämaat” ovat edustaneet länsimaille vaaraa ja uhkaa 1900-luvun puolesta välistä lähtien. Länsimaiden maalaamien uhkakuviin ja rodullistettuun aasialaisväestöön kohdistuvien stereotyyppien vuoksi aasialaistaustaisiin väkivallan ja rasismien uhreihin ei nähdäkseni liity länsimaissa samanlaista myötätuntoa tai syyllisyydentuntoa kuin muihin rodullistettuihin vähemmistöihin. Sen sijaan esimerkiksi aasianamerikkalaiset nähdään Yhdysvalloissa usein ”ulkomaalaisina” (Takasaki, 2020, s. 343). Myös mallivähemmistö-myytti luo kuvaa myötätuntoa kaipaamattomista ja yksin pärjäävistä aasialaistaustaisista henkilöistä.

2.2 Pohjoismainen ekseptionalismi

Suomalaista yhteiskuntaa kuvataan usein tasa-arvoiseksi ja sosiaalidemokraattiseksi hyvinvointivaltioksi. Myös suomalaisen kulttuurin tunnusmerkkeihin sanotaan kuuluvan ihmisten tasa-arvoinen kohtelu (Rastas, 2005, s. 92), jonka vuoksi Suomi nähdään erilaisena ja toisinaan

parempana yhteiskuntana verrattuna muihin valtioihin. Erilaisuuden ja ainutlaatuisuuden oletuksen vuoksi rasismia tai eriarvoisuutta ei ole luonnollista nostaa esiin suomalaisessa yhteiskunnassa ja mediassa. Suomen ja suomalaisten ei ajatella toimivan rasisistisesti, sillä Suomi ja muut Pohjoismaat eivät ole oletetusti osallistuneet tai osallistu nykyisin aktiivisesti muiden eurooppalaisten valtioiden lailla kolonialismiin tai muiden kansojen alistamiseen. Tämän ajatellaan johtavan Pohjoismaiden ”viattomuuteen” (Keskinen et al. tekosessa Peterson, 2002, s. 4). Todellisuudessa kuitenkin suomalaiset kuluttavat yhä kolonialismin aikana syntyneitä ajattelutapoja ja representaatioita (Lehtonen & Löytty, 2007, s. 105). Näistä representaatioista rasismikin johtaa juurensa. Ajatusta Suomesta tasa-arvon maalimaana, jolla ei ole yhteyttä kolonialismiin tai rasismiin, voidaan peilata ekseptionalismin käsitteeseen.

Ekseptionalismilla viitataan uskomukseen, jossa tiettyyn ryhmään liitetään jotain ominaisuuksia. Sama pätee myös rodullistamiseen, mutta ekseptionalismissa ryhmään liitettävät ominaisuudet tekevät ryhmästä erityisen hyvän ja muista yhteisöistä eroavan ja ainutlaatuisen. Ekseptionalismi mahdollistaa esimerkiksi vastuun välttelyn erityisyyden nimissä. (Peterson, 2022, s. 4). Ekseptionalismin nimissä voidaan siis olettaa, että Suomeen liitettävä sosiaalidemokratia, tasa-arvoisuus ja historia ilman kolonialismia tekevät Suomesta ainutlaatuisen yhteiskunnan, jossa eriarvoisuutta tai rasismia ei ole olemassa. Rasismin myöntämisen ja tunnistamisen ajatellaan johtavan rasismin hyväksymiseen (Rastas, 2005, s. 88) ja kenties tasa-arvon mallimaan kuvan luhistumiseen. Valitettavasti rasismin motivoivia viharikoksia ja häirintää on kuitenkin Suomessakin jatkuvasti (mts. 88). Näin ajatus ekseptionalismista on tasa-arvoisen Suomen kuvaa suojeleva illuusio.

2.2 Koronaviruspandemia ja rasismi

Koronaviruspandemian myötä rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuva rasismi on saanut uusia muotoja, jotka pohjautuvat esittelemiini stereotypioihin, myytteihin ja valtaasetelmiin. Stop AAPI Hate -järjestön raportissa (2021, s. 3) arvioidaan, että vuoden 2021 aikana lähes joka viides aasialaisamerikkalainen kohtasi jotain viharikoksen muodoista. Raportissa mainitut rasismin muodot ovat kuitenkin yksilökeskeisiä, eivätkä pureudu rakenteelliseen rasismiin. Rakenteellisen rasismin huomioon ottaminen antaisi laajemman kuvan rasismista. Raportissa (mts. 13–14) koronaviruspandemian aikaisen rasismin muodoiksi mainitaan muun muassa uhrien päälle yskiminen ja sylkeminen, palvelun tarjoamisesta kieltäytyminen, vanda-

lismi sekä fyysinen ja verbaalinen väkivalta. Suurin osa raportoidusta rasismista liittyy sanalliseen häirintään sekä tarkoitukselliseen ulkoisilta piirteiltään aasialaistaustaista muistuttavien ihmisten ja ryhmien välttelyyn. Fyysinen pahoinpitely mainitaan kolmanneksi yleisimpänä häirinnän muotona. (mts. 5–8.) Mediarepresentaatioiden sekä julkisen kielenkäytön uskotaan vaikuttaneen viharikosten määrän kasvuun (Takasaki, 2020, s. 345). Yhdysvaltojen tapaan samantyyppistä rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuva rasismi on ollut koronaviruspandemian aikana ongelma ympäri maailman (Chen & Wu, 2021, s. 5). Maakohtaisista rodullisesti värittyneistä viharikoksista on kirjoittanut muun muassa Human Rights Watch (2020).

Koronaviruspandemian aikainen rasismi on kohdistunut rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kansallisuutta katsomatta. Näin myös läntisten valtioiden kansalaiset ovat joutuneet viharikosten uhreiksi. Lin ja Nicholsonin (2020, s. 6) mukaan erityisesti Yhdysvalloissa aasianamerikkalaiset nähdään ulkopuolisina, toisina ja ulkoa tulevina vihollisina. Rasismin kohdistuminen kaikkiin aasialaistaustaisiin ryhmiin kansallisuudesta, kulttuurista tai taustasta riippumatta liittyyneen orientalistiseen käsitykseen siitä, että kaikki aasialaiset ihmiset näyttävät ulkoisilta piirteiltään ”samalta” ja ovat kytköksissä kiinalaiseen kulttuuriin sekä sen tapoihin. (mts. 6.)

Eräs tunnetuimmista koronaviruspandemian aikaisista rasismia vastustavista voimista on Stop AAPI Hate -kansalaisjärjestö, joka nousi yhteiskunnallisen keskustelun keskiöön koronaviruspandemian aikaisten väkivaltaisuuksien vuoksi. Järjestön nimen lyhenne ”AAPI” muodostuukin englannin kielen sanoista *Asian American and Pacific Islander* [suom. aasialaisamerikkalaiset ja tyynenmerensaarelaiset]. Järjestö vastustaa kaikenlaista rodullistamiseen perustuvaa syrjintää, mutta keskittyy erityisesti aasialaisamerikkalaisen ja tyynenmerensaarelaisen yhteisön auttamiseen Yhdysvalloissa (Stop AAPI Hate, 2021). Järjestöllä on suuri merkitys #StopAsianHate-liikehdinnän rakentumisessa ja toiminnassa, sillä järjestö kerää ja tarjoaa ajankohtaista tietoa aasialaisamerikkalaisiin kohdistuvista viharikoksista. Järjestö tarjoaa myös tukea viharikosten uhreille. (Stop AAPI Hate, 2021.)

Sosiaalisen median aihetunnisteen #StopAsianHate [oma suom. loppu aasialaisvihalle] avulla viitataan Stop AAPI Hate -järjestön toimintaan sekä sen ympärille muodostuneeseen rodullistetun aasialaistaustaisen väestön kohtaamaa rasismia vastustavaan kansalaisliikehdintään. Lii-

kehdistä pyrkii levittämään tietoa rodullistetun aasialaistaustaisen väestön kohtaamasta rasismista ja väkivallasta koronaviruspandemian aikana globaalisti sekä kertomaan pandemian kontekstin ulkopuolisesta rasismista esimerkiksi sosiaalisessa mediassa sekä mielenosoituksissa.

3 Teoriatausta: Diskurssianalyysi

Käytän tutkielmani analyysimetodina diskurssianalyysiä ja se muodostaa myös tutkielman teoreettisen viitekehyksen. Diskurssianalyysi tarkastelee kielenkäytön merkityksellisyyttä ja siitä aiheutuvia seurauksia. Metodi onkin oiva lähestymistapa joukkotiedotusvälineiden tekstejä tarkasteltaessa. Norman Fairclough (1995, s. 10) on todennut, että joukkotiedotusvälineillä on kyky vaikuttaa tietoon, uskomuksiin, arvoihin, sosiaalisiin suhteisiin ja sosiaalisiin identiteetteihin tekemällä asioista merkityksellisiä riippuen siitä, miten asiat esitetään. Toisin sanoen se, kuinka asiat esitetään kielellisesti vaikuttaa siihen, miten merkityksellisinä asioita pidetään. Merkityksellistyminen ei kuitenkaan tapahdu tyhjiössä. Merkityssystemit muotoutuvat aina suhteessa toisiinsa, eli ne rakentuvat osana sosiaalisia käytäntöjä (Jokinen, Juhila & Suoninen, 2016, s. 22). Kielenkäytössä havaitaan usein rinnakkaisia ja keskenään kilpailevia merkityssystemejä (mts. 26).

Merkityssystemeiksi voidaan kutsua sekä diskursseja että tulkintarepertuaareja riippuen tiedonintresseistä. Käsitteet viittaavat käytännössä samaan asiaan, mutta niitä käytetään eri tavoin. Kun tulkintarepertuaarin käsite sopii arkisen kielenkäytön vaihtelevuuden tutkimiseen, diskurssin käsite keskittyy valtasuhteiden analyysiin (Jokinen, Juhila & Suoninen, 2016, s. 27–28). Tässä tutkielmassa keskityn diskurssin käsitteeseen, sillä rasismin tutkimisessa olennaista on juuri valtasuhteiden hahmottaminen sekä institutionalisoituneet sosiaaliset käytännöt.

Diskurssianalyysi pohjautuu oletuksiin, joita ovat kielen sosiaalinen luonne, useiden rinnakkaisten merkityssystemien olemassaolo, kielen kontekstisidonnaisuus, merkityssystemien rakentuminen toimijoiden perusteella sekä kielenkäytön seurauksellisuus (Jokinen, Juhila & Suoninen, 2016, s. 21). Diskurssianalyysin ja sen alkuoletusten avulla tarkastellaan, miten kielenkäytön merkitykset eli diskurssit ”aktualisoituvat erilaisissa sosiaalisissa käytännöissä” (mts. 28). Diskurssianalyysin avulla tutkielmassani tarkastelen siis, minkälaisin tavoin rodullistetun aasialaistaustaisen väestön kohtaamasta rasismista puhutaan koronaviruspandemian aikaisessa uutisviestinnässä ja minkälaisia merkityksiä ja valtasuhteita kielenkäytön avulla rakennetaan, uusinnetaan ja uudistetaan.

Diskurssintutkimuksen lähtökohtana on ajatus kielestä sosiaalisena toimintana (Pietikäinen & Mäntynen, 2019, s. 4). Tällä tarkoitetaan sitä, että käyttämämme kieli on osa sosiaalista kanssakäymistä, sillä se sekä luo sosiaalisia käytänteitä, että heijastaa jo olemassa olevia käytänteitä. Kieli rakentuu aina tilanteisesti diskursiivisten ja sosiaalisten normien, arvojen ja sääntöjen mukaan (mts. 7). Kielen käyttöön yhdistyy myös olennaisesti kielenkäyttäjän tekemät valinnat, mahdollisuudet ja valta, sillä kieltä käytettäessä tehdään jatkuvasti valintoja siitä, kuinka kieltä resurssina käytetään. Valinnanvapautta rajaavat kuitenkin konteksti, diskursiiviset vuorovaikutukselliset käytänteet sekä kielenkäyttäjän taidot. Nämä kielenkäyttäjän tekemät valinnat muokkaavat tiedon ja uskomusten järjestelmiä ja rakentavat sosiaalisia suhteita. (mts. 11–12.) Kieltä tutkimalla voidaan siis ymmärtää lisää yhteiskunnasta ja instituutioista, jotka ohjaavat kielenkäytössä tehtyjä valintoja ja viitekehyksiä.

3.2 Kriittinen diskurssianalyysi

Tutkielmani tarkempi diskurssianalyysin suuntaus on kriittinen diskurssianalyysi (CDA), jossa kieltä tarkastellaan yhteiskunnallisena tuotoksena ja vaikuttajana (Fairclough, 1995, 76). Kriittinen diskurssianalyysi on termi tutkimussuunnalle, joka on kiinnostunut kielen ja vallan välisistä kysymyksistä (Hujanen & Pietikäinen, 2000, s. 7). Kielen käyttöön vaikuttavat yhteiskunnalliset diskurssit ja instituutiot, mutta samalla kielen avulla näitä diskursseja ja instituutioita voidaan muuttaa ja kehittää. Tämän lähtökohdan avulla voidaan tarkastella esimerkiksi sitä, miten tietyt tavat tuottaa ja merkityksellistää todellisuutta kielen keinoin asettuvat diskurssijärjestyksessä toisia diskursseja korkeammalle (Pietikäinen & Mäntynen, 2019, s. 17) eli ne ovat toisia merkityksellistämisen tapoja arvostetumpia.

Kriittisessä diskurssianalyysissä kieli on toiminnanmuoto, joka on jatkuvassa vuorovaikutuksessa muiden yhteiskunnallisten alueiden ja toimintojen kanssa (Fairclough, 1995, s. 76). Kieli on siis yksi sosiaalisen toiminnan tärkeimmistä yksiköistä, ja sen avulla tapahtuu yhteiskunnallisten suhteiden uusintamista ja muutosta. Kieli on voimavara, jonka kautta voidaan luoda merkityksiä, totuuksia ja tietojärjestelmiä (Pietikäinen & Mäntynen, 2019, s. 43). Kielenkäytön kautta vaikutetaan erityisesti näkymättömiin instituutioihin ja ajatusmaailmoihin, jotka ovat myös yhteiskuntien toiminnan ja rakenteiden taustalla.

Kriittisen diskurssianalyysin huomio keskittyy kielenkäytön rakentamiin sosiaalisiin identiteetteihin, sosiaalisiin suhteisiin sekä tieto- ja uskomusjärjestelmiin. Näitä kolmea pääteemaa tarkastellaan diskurssijärjestysten avulla, joilla tarkoitetaan yhteisön tavanomaisia kielenkäyttötapoja. Diskurssijärjestysten tarkastelussa huomionarvoista on se, että vallassa olevat ryhmät pyrkivät aina pitämään diskurssijärjestyksen muuttumattomana ja itselleen suotuisana. (Fairclough, 1995, s. 76–77.) Niitä diskursseja, joiden näkemykset ympäristöstä koetaan tutuiksi, arvostetaan enemmän tai niitä pidetään itsestään selvinä (Pietikäinen & Mäntynen, 2019, s. 48). Täten eri diskurssit eivät ole keskenään saman arvoisia.

Suomalaisen uutismedian diskurssijärjestyttä voidaan nähdäkseni sanoa hallitsevan kielenkäyttötavat, jotka uusintavat eurooppalaista maailmankuvaa, eurosentristä maailmanjärjestyttä ja ajatusta suomalaisesta ekseptionalismista. Nämä vallalla olevat diskurssit määrittävät, mikä on tavoittelemisen arvoista tietoa (Pietikäinen & Mäntynen, 2019, s. 48), sekä sen, mikä ilmiö ylittää uutiskynnyksen. Vähäiseksi osoittautunut uutisointi rodullistettuihin aasialaisiin kohdistuvasta rasismista heijastaa suomalaisen uutismedian diskurssijärjestyttä, jossa suomalaisen ”valtaväestöön” kuulumattomaan ryhmään kohdistuva väkivalta ja rakenteellinen eriarvoisuus eivät ylitä uutiskynnystä.

Fairclough (1995, s. 14) kehottaa analysoimaan mediatekstien kieltä niissä rakentuvien representaatioiden, identiteettien ja suhteiden kautta. Tutkielmassani kiinnitän huomion erityisesti siihen, kuinka uutismediassa rasismia representoidaan. Representaatioita luodessa tehdään valintoja siitä, mitä mainitaan ja mikä jätetään mainitsematta, sekä mikä esitetään tärkeänä ja toissijaisena (mts. 136). Representaatioiden moninaisuudella voidaan siis luoda kieltä, joka ei palvele vain valtaa pitävää diskurssijärjestyttä. Toisaalta yksipuoliset representaatiot heijastavat yhteiskuntarakenteita ja hierarkioita. Representaatio on siis ilmiöstä, ihmisistä tai tapahtumista rakennettu kielellinen kuva (Hujanen & Pietikäinen, 2000, s. 6). Toisen kulttuurin tutkimisessa ei ole kyse todellisuuksien, vaan representaatioiden kuvaamisesta (Said, 1978, s. 21). Näin ollen oman tutkielmani tulokset heijastavat juuri suomalaisen uutismedian luomia representaatioita.

3.3 Mediatekstien tarkastelu

Yhteiskuntajärjestelmän valtasuhteet vaikuttavat joukkotiedotukseen, mutta toisaalta myös joukkotiedotus vaikuttaa yhteiskunnan valtasuhteisiin (Fairclough, 1995, s. 23) uusintamalla niitä kielen avulla. Kielen diskurssien tutkiminen on oleellista ymmärtääksemme yhteiskuntaa

paremmin, sillä kielen järjestäytymisen tavat ja keinot ovat sosiaalisia ja kulttuurisia (Pietikäinen & Mäntynen, 2019, s. 7). Kielenkäyttö ei kuitenkaan yksinään kuvaa sosiaalista todellisuutta (Jokinen, Juhila & Suoninen, 2016, s. 21), vaan se heijastaa merkityssysteemejä ja arvotamisen tapoja kulttuurissa, jossa kielenkäyttäjät toimii.

Koska tarkastelen joukkoviestinnän diskursseja, on muistettava, että viestintäkanavien tuotteita ohjaa talous ja kilpailu (Fairclough, 1995, s. 60). Lisäksi uutistekstienkin takana on ihmisiä, jotka ovat asenteellisia ja tulkitsevat tilanteita omilla tavoillaan. Mediatekstit eivät täten heijasta todellisuutta, vaan ne luovat todellisuudesta muunnelmia tekstin tuottajan aseman, asennoitumisen ja päämäärien perusteella (mts. 136). En voi aineistoni perusteella siis havainnoida yleisiä näkemyksiä rodullistetun aasialaistaustaisen väestön kohtaamasta rasismista koronaviruspandemian aikana. Sen sijaan vastaan kysymykseen siitä, miten aineistoni uutismediat aihetta kuvaavat. On huomattava, että viestimien tarjoamat representaatiot ovat ideologisesti muotoutuneita, sillä ideologiat ohjaavat aina jossain määrin kielenkäyttöä (mts. 63–64). Täten viestintäkanavien tuottamaa tietoa ei voida koskaan pitää täydellisenä totuutena. Sen sijaan tuotettu tieto on kuvausta yhteiskunnasta ja sitä hallitsevista valtasuhteista. Vaikka ideologiset representaatiot eivät esiinny teksteissä aina selkeästi, voidaan ideologioiksi kutsua niitä luonnollistuneita kielenkäyttötapoja sekä itsestäänselvyksiä, joista lähtien tietoa tuotetaan (mts. 64). Näin ideologiaa ja sosiaalista maailmaa on mahdotonta erottaa tiedotusvälineiden diskursseista kokonaan.

Omassa tutkimusaineistossani sekä Helsingin Sanomat että MTV ovat voittoa tavoittelevia medioita, joiden viestintään vaikuttaa pyrkimys kilpailla muiden mediayhtiöiden kanssa. Ylen mediasisältö sen sijaan tuotetaan verorahoin. Kuitenkin myös verorahoin tuotettu sisältö voi joutua kilpailemaan kaupallisten kanavien kanssa (Fairclough, 1995, s. 60–61), eikä siten myöskään Ylen sisältö ole kilpailusta ja markkinoista täysin vapaata.

4 Aineisto ja tutkimuseettiset kysymykset

Käytän tutkimusaineistoni suomalaisissa suomenkielisissä uutismedioissa julkaistuja uutistekstejä, jotka käsittelevät rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuvaa rasismia sekä siihen liittyvää #StopAsianHate-kansalaisliikettä koronaviruspandemian aikana. Aineistoni julkaisuajankohta sijoittuu koronapandemian värittämiin vuosiin 2020 ja 2021. Aineistoni koostuu Ylen, Helsingin Sanomien sekä MTV:n verkkouutisoinnista. Kyseiset mediat valikoituivat aineistooni suuren lukijakunnan vuoksi (Finnish Internet Audience Measurement,

2021) sekä siksi, että muiden tunnettujen suomalaisten uutismedioiden hakujen avulla en löytänyt aiheeseen liittyviä uutisartikkeleita, joita ei olisi myös muissa ylempänä mainitsemissani uutismedioissa julkaistu.

Aineistoni uutistekstit on kerätty julkisilta nettisivustoilta. Ylen ja MTV:n uutisartikkelit ovat kaikille avoimia ja maksuttomia. Aineistoni Helsingin Sanomien artikkelit ovat sen sijaan maksuurin takana. Mielestäni teksteissä esiintyvien tahojen ja henkilöiden anonymisointi ei ole tarpeellista, sillä uutisteksteissä esiintyvät ja haastatellut tahot ovat olleet tietoisia tekstien julkisuudesta.

4.1 Tutkimuseettiset kysymykset

Tarkoitukseni ei ole tutkielmassani syyttää tai todeta suomalaista uutismediaa rasistiseksi. Sen sijaan tutkielmassani voidaan Anna Rastaa (2005, s. 90) esimerkin mukaisesti todeta, että suomalaisessa uutismediassa on (myös) rasismia. Suurin osa suomalaisista on elänyt ja kasvanut kulttuurissa, jossa maailmankuva sekä käsitykset muista ihmisistä ovat rakentuneet tiettyjen alistus- ja valtasuhteiden perustalle (mts. 80). Täten monet rasismiksi luonnehdittavat toimintatavat puhuvat uusintavat teksteissä rasismia ja hierarkioita ihmisten sekä ryhmien välillä, mahdollisesti toimittajien ja instituutioiden tiedostamatta.

Kun käsitellään etnisyyteen ja kulttuuriin liittyviä teemoja on kiinnitettävä erityishuomiota siihen, ettei tutkija tule itse toiseuttaneeksi käsiteltäviä ihmisiä ja ryhmiä. On myös huomioitava, missä määrin itse uusintaa olemassa olevaa käsitteistöä, vanhoja kategorioita ja jakolinjoja (Jokinen et al., 2016, s. 25). Tutkijana pyrin siis huomiomaan positioni länsimaisessa kulttuurissa kasvaneena ja eläneenä toimijana, jonka ajatusmaailmaa saattavat ohjata näkymättömät instituutiot, jotka tukevat toiseuttamista ja hierarkioiden ylläpitoa. Edward Saidin (1978, s. 11) mukaan niin sanottuja ”itämaita” tutkittaessa eurooppalainen tutkija on aina ensisijaisesti eurooppalainen ja vasta toissijaisesti yksilö. Näin ollen minun on omaa aineistoani analysoidessani otettava huomioon eurooppalaisuuteen liittyvä kolonialismin ja orientalismin tausta ja kyseenalaistettava omia totuttuja ajatus- ja puhemallejani. Koronaviruspandemiaan ja muukalaisvihaan liittyy paljon myös poliittisia jännitteitä sekä tunteita, ja vaikka yhteiskuntatieteellinen tutkimus harvoin on täysin objektiivista, pyrin siihen, etten tarkastele aineistoani omien poliittisten mielipiteideni valossa. Olen kuitenkin tietoinen siitä, että tutkielmani tuloksissa tulee jossain määrin näkymään oma arvopohjani.

4.2. Aineiston kuvaus

Tutkimusaineistoni koostuu 20 uutistekstistä, jotka käsittelevät #StopAsianHate-liikehdintää, Stop AAPI Hate -kansalaisjärjestöä tai muuten olennaisesti rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuvaa rasismia koronaviruspandemian aikana. Artikkelit edustavat kaikki genreltään uutistekstejä, joista osa on tutkivan journalismin tyyliin haastatteluja ja asiantuntijamielipiteitä sisältäviä artikkeleita. Artikkeleiden pääasiallinen tarkoitus on informoida lukijaa ajankohtaisista tapahtumista tai tehdä niitä ymmärrettävämmiksi. Tekstien genren perusteella voidaan olettaa, että aineistoni teksteissä on tarkoitus pyrkiä objektiiviseen ja informoivaan tapaan käsitellä aihetta.

Olen ottanut huomioon #StopAsianHate-liikehdintää, Stop AAPI Hate -kansalaisjärjestöä tai muuten oleellisesti rodullistetun aasialaistaustaisen väestön kohtaamaan rasismiin liittyvät artikkelit koronaviruspandemian aikana ennen vuotta 2022. Kaikkia julkaistuja artikkeleita en valinnut aineistooni välttääkseni toistoa osan artikkeleista ollessa lähes identiteettisiä. Aineistoni tarkaksi ajalliseksi jakaumaksi muodostuu 7.2.2020-10.7.2021. Tutkielmani keskittyy rasismien diskursiiviseen rakentumiseen suomalaisessa uutismediassa koronaviruspandemian aikaisen rodullistetun aasialaistaustaisen väestön kohtaaman rasismien valossa, eikä sitä voida täten täysin yleistää koskemaan aikajakautta ulkopuolista aikaa. Uskon kuitenkin, että tutkimukseni avaa case-tapauksen kautta rasismien representaatioita suomalaisessa uutismediassa.

Olen kerännyt aineistoni uutismedioiden omien hakukoneiden avulla käyttäen erilaisia hakusanoja sekä hakulausekkeita: Stop Asian Hate, Stop AAPI Hate, ”rasismi aasialaiset” ja ”rasismi korona” sekä valikoinut hakukoneiden aikarajauksen koskemaan koronaviruspandemian väreitä aikajaksoa, eli vuosia 2020 ja 2021. Kyseiset vuodet ovat myös #StopAsianHate-liikehdinnän tähän mennessä aktiivisimmat vuodet mediassa. Helsingin Sanomien uutisartikkeleita on aineistossani yhdeksän, MTV:n artikkeleita kuusi ja Ylen artikkeleita viisi. Uutistekstit on julkaistu joko toimittajan tai koko lehden nimissä. Suomen Tietotoimiston (STT) uutisten laajasta käytöstä johtuen jotkin uutisteksteistä ovat keskenään hyvin samankaltaisia. Aineistoni artikkelit koostuvat teksteistä, kuvista ja toisinaan myös videomateriaalista, sekä linkeistä sosiaalisen median palveluihin. Tutkielmassani en kuitenkaan käytä muuta kuin julkaistua tekstiä varsinaisena aineistonani.

Tutustuttuani diskurssianalyttiseen menetelmäkirjallisuuteen sekä diskurssianalyysin tekemiseen, aloitin aineiston analyysin ensin lukemalla aineistoni läpi kokonaisuudessaan samalla nostaten esiin teksteistä ensimmäisenä nousseita diskursseja. Yhdistelin jo tässä vaiheessa joi-tain esiin nousseita yhtäläisyyksiä tekstien välillä. Tämän jälkeen tarkastelin uutisartikkeleita uudestaan ja kategorisoin havaitsemiani diskursseja eri otsikoiden alle värikoodeilla. Lopuksi yhdistelin diskursseja yhteen tai toistensa alaisuuteen. Lopulliseen analyysiin valitsin kaksi toi-silleen vastakkaista päädiskurssia, jotka ovat seuraavat: Rasismi toisten ongelmana ja rasismi Suomen ongelmana.

5 Analyysi

5.1 Rasismi toisten ongelmana

Lähes jokainen aineistoni uutisartikkeli käsittelee koronaviruspandemian aikaista rodullistet-tuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuvaa rasismia Suomesta kaukaisena ongelmana. Muualla maailmassa rasismien värittämien viharikosten määrän kasvu tunnustetaan ongelmaksi, mutta rasismia käsitellään vain ohuelti Suomen kontekstissa. Erityisesti MTV:n uutisartikkelit pyrkivät kuvaamaan koronaviruspandemian aikaisia tapahtumia Yhdysvaltojen kontekstissa. Tämän ensimmäisen päädiskurssin alla olevien aladiskurssien voidaan kaikkien sanoa edusta-van jollain tapaa ekseptionalistista, orientalistista tai toiseuttavaa käsitystä koronaviruspande-mian aikaisesta rasismista.

5.1.1 Rasismi Yhdysvaltojen ongelmana

Suomalainen ekseptionalismin korostuu Yhdysvaltoihin tehdyissä vertauksissa. Valtioita ei ver-tailla toisiinsa suoraan, mutta lukijalle syntyy kuva Yhdysvalloista vaarallisena ja väkivaltai-sena yhteiskuntana verrattaessa Suomeen. Yhteiskunnallisia kysymyksiä voidaankin mediassa usein esittää ”meidän ja toisten kilpailuna” (Hujanen & Pietikäinen, 2000, s. 4). Toiseus raken-netaan kuvalla alueellisesti huonommasta ”toisesta” eli Yhdysvalloista sekä paremmasta ”meistä” eli Suomesta.

Yhdysvaltojen korostuminen aineistossa johtunee siitä, että maat, jotka ovat maantieteellisesti tai kulttuurillisesti toisiaan lähellä pääsevät toistensa uutisiin muita maita useammin (Koivisto, 2008, s. 9). Suomen ja Yhdysvaltojen voidaankin katsoa kuuluvan samaan länsimaisen kulttuu-rin vaikutuspiiriin. On myös huomattava, että Yhdysvallat sijoittuu eräänlaisella maiden sosi-aalisella valta- ja arvotusasteikolla kärkeen, jolloin se näkyy uutisissa yleisesti enemmän kuin

muut vähemmän arvostetut valtiot. Alhaalla hierarkiassa olevat valtiot pääsevät uutisiin sen sijaan vain silloin, kun on kyse suuresta konfliktista tai muusta erittäin merkittävästä tapahtumasta. (mts. 92). Lisäksi rasismia vastustavat mielenosoitukset Yhdysvalloissa ovat saaneet ympäri maailman näkyvyyttä esimerkiksi sosiaalisessa mediassa #StopAsianHate-aihetunnisteen näkyvyyden vuoksi.

Suomessa seurataan paljon yhteiskunnallisia tapahtumia Yhdysvalloissa. Ulkomaihin liittyvissä uutisissa Yhdysvallat on yleensä yksittäinen hallitseva tekijä muiden valtioiden joukossa (Koivisto, 2008, s. 92). Koronaviruspandemian aikaiseen rodullistuneeseen väkivaltaan liittyvien uutisartikkeleiden joukosta Yhdysvaltojen Atlantan ampumakohtaukset hierontasalongeissa maaliskuussa 2021 saavat aineistossani erityistä huomiota. Ampumakohtaukset yleisesti turvalliseksi oletetussa valtiossa ylittävätkin uutiskynnyksen helposti. Samalla luodaan vastakohtaisuutta yhden yleisesti ”turvallisen” maan, kuten Suomen, ja toisen ”turvallisen” maan eli Yhdysvaltojen, välille. Journalismissa suositaankin usein asioiden ilmaisemista vastakohtien avulla (Raittila, Horsti & Pietikäinen, 2002, s. 206). Uutisartikkeleissa käytetty passiivimuotoinen kieli lisää tunnetta tilanteen pelottavuudesta Yhdysvalloissa ja häivyttää tilanteen subjektin. Suomen kielessä passiivia voidaankin käyttää häivyttämään tapahtuman tekijä. Tällöin lauseessa subjektin sijaan korostuu objekti. (Rantakokko, 2017, s. 6.) Subjektin ilmaiseminen on yleisesti tapa esittää vastuuta (mts. 22), joten aineistoni artikkelit eivät myöskään ohjaa vastuuta millekään tietylle tekijälle. Fairclough’n (1995, s. 162) mukaan vastuun häivyttäminen auttaa ylläpitämään vallitsevia valtasuhteita. Näin ampumisen tekijän mainitsemattomuudella välteetään vastuun kantamista ja toisaalta kuvataan Yhdysvaltoja Suomelle vastakohtaisena paikkana, jossa väkivalta on hallitsemattomissa.

”Kolme ihmistä löytyi kuolleena Atlantassa sijaitsevasta Gold Massage Spasta. Tämän lisäksi yksi kuollut löytyi tien toisella puolella sijaitsevasta aromaterapiahoitolasta.” (MTV 17.3.2021)

”Maaliskuussa kahdeksan ihmistä kuoli ampumisissa kolmessa eri kauneushoitolassa Georgian osavaltiossa.” (HS 10.7.2021)

Yhdysvaltoihin liittyvään rasismiin kuvailuun liittyy uutisartikkeleissa mainintoja erilaisista väkivaltaisista tai vaarallisista tilanteista, kuten hapon kaatamisesta uhrin päälle sekä sateenvarjolla päähän hakkaamisesta (MTV 6.5.2020) tai ammuskelukohtauksista (esim. HS 17.3.2021 & Yle 17.3.2021 b). Väkivaltaisten kohtausten kuvaamiseen liitetään aineistossa usein teon tarkka paikka, jonka avulla mielikuva juuri Yhdysvalloista rodullistetuille vähemmistöille vaa-

rallisena ympäristönä korostuu. Fyysisten pahoinpitelyiden korostuminen Yhdysvaltoja koskevassa uutisoinnissa on huomionarvoista, sillä Stop AAPI Hate -järjestön (2021, s. 5–6) raportin mukaan fyysinen pahoinpitely on koronaviruspandemian aikaisen rasismien muodoista vasta kolmanneksi yleisin. Kun artikkeleissa mainitaan pahoinpitelyn uhrin korkea ikä, mielikuvaan liitetään myös epäoikeudenmukaisuus, sillä vanhusten nähdään usein olevan heikkoja ja syyttömiä, eräänlaisia ideaaleja uhreja. Esimerkiksi sosiologi ja kriminologi Nils Christien (1986, s. 18–19) mukaan vanha hyvätahtoinen nainen, joka joutuu kesken arkisten puuhiensa rikoksen uhriksi, on ideaali uhri. Vanhusten kokeman rodullistuneen väkivallan mainitsemisen voi siis uskoa aiheuttavan lukijassa myötätuntoa viattomia uhreja kohtaan.

”Kaksi aasialaista yli 70-vuotiasta naista pahoinpideltiin sattumanvaraisesti Yhdysvalloissa.” (MTV 9.10.2020)

”Esimerkiksi New Yorkin metrossa viilleltiin 61-vuotiaan filippiiniläistäustaisen miehen kasvoja mattoveitsellä ja Oaklandin Chinatownissa tallentui videolle, kun 91-vuotias mies kaadettiin maahan.” (Yle 17.3.2021 a)

”Tammikuussa mies hyökkäsi 84-vuotiaan aasialaistaustaisen miehen kimppuun kadulla San Franciscossa, Yhdysvalloissa. 84-vuotias mies kuoli saamiinsa vammoihin, kertoo The New York Times.” (HS 26.2.2021)

Rasismien vaarallisuuden ja akuuttiuden tuntua lisäävät maininnat poliisivoimien määrän kasvattamisesta tunnetuilla alueilla Yhdysvalloissa. Myös tämä toiseuttaa Yhdysvaltoja entisestään Suomesta, jossa poliisien partiointi väkivallan uhan vuoksi on epätavallista ja kohuttavaa. Lisäksi poliisivoimien mainitseminen antaa olettaa, että vaaratilanteita on mahdollisesti tulossa lisää. Vaaran kuvataan näin olevan Yhdysvalloissa jatkuvaa. Suomi peilautuu jälleen vastakohtaisena valtioina Yhdysvaltoihin verrattuna.

”Vaikka tiistaisten ampumisten mahdolliset motiivit ovat vielä epäselvät, on New Yorkin poliisilaitos kertonut CBS:n mukaan lähettäneensä lisäjoukkoja aasialaisyhteisöihin ympäri New Yorkin kaupunkia.” (MTV 17.3.2021)

”Ainakin Atlantassa ja New Yorkissa poliisi on lisännyt partiointia vastaavien hoitoloiden lähetyillä ja aasialaisten yhteisöjen alueilla.” (HS 17.3.2021)

Kun artikkeleissa puhutaan rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuvasta rasismista, mainitaan lähes poikkeuksetta, että kyse on Yhdysvalloissa tapahtuvasta ilmiöstä. Näin Suomi ja suomalaiset ulkoistetaan rasismista. Lisäksi Helsingin Sanomien uutisartikkelien aiheutunnisteet, kuten ”ulkomaat” (esim. HS 7.2.2020 & HS 20.3.2021) ja ”Yhdysvallat” (esim.

HS 26.3.2021 & HS 10.7.2021) rakentavat käsitystä rasismista kaukaisena ilmiönä. Rasismien ja väkivallan kuvaaminen vain toisen yhteiskunnan ongelmana uusintaa ekseptionaalista kuvaa Suomesta ja samalla toiseuttaa Yhdysvaltoja luoden siitä representaatiota valtiona, jonka tunnuspiirteisiin kuuluvat niin väkivaltaisuuudet kuin rasismikin.

”Aasialaisten pelkistäminen kärjistetyksi stereotyyppiseksi hahmoiksi on ollut ”suurinta hupia” Yhdysvalloissa vuosikymmenten ajan.” – televisiokriitikko Caroline Framke (HS 28.3.2021 b)

Väkivallantekojen lisäksi Yhdysvaltojen kuvataan uutisartikkeleissa olevan valtio, jossa rodullistettujen vähemmistöjen edustajia pelottaa olla julkisilla paikoilla, ja jossa stereotypiat ja rasismi ovat syvälle juurtuneita. Rodullistettuja aasialaistaustaisia ihmisiä kuvataan uhreina, jotka ovat tilanteessa avuttomia. ”*Yellow peril*” -myytin mukaista rodullistettujen aasialaistaustaisen ihmisten syyllistämistä pandemiasta ei ole havaittavissa. Mallivähemmistö-myytin mukaisesti artikkelit kuitenkin keskittyvät vain juuri koronaviruspandemian aikaisiin ongelmiin, eikä koronaviruspandemian aikaisen rasismien ei nähdä liittyvän rakenteellisiin ongelmiin yhteiskunnassa, jossa yhteisöjen moninaisia kulttuureja ja ongelmia ei tunnisteta. Rasismi liittyy aineistossa sen sijaan nimenomaisesti vain kyseisen hetken uutiskynnyksen ylittäviin tapahtumiin.

”Huhtikuun alussa eräs mies kaatoi aasialaistaustaisen amerikkalaisnaisen päälle jonkin sortin happoa, kun nainen oli viemässä roskaa ulos.” (MTV 6.5.2020)

”Joka kerta kun vanhempani astuvat ovesta ulos, ajattelen, etten ehkä näe heitä enää tai ehkä saan soiton sairaalasta, että heidän kimppuunsa on hyökätty. Pelkään koko ajan.” – korealaisamerikkalainen lumilautailija Chloe Kim (Yle 4.4.2021)

Koronaviruspandemian aikaisen rasismien määrän lisääntymistä Yhdysvalloissa selitetään viitaten Yhdysvaltain entisen presidentin Donald Trumpin kielenkäyttöön presidentinvaalikampanjoinnin aikana. Kyseinen presidentti on saanut myös Suomessa paljon medianäkyvyyttä ja rasismia käsittelevissä uutisteksteissä presidentin mainitseminen muistuttaa Yhdysvaltojen ja Suomen eroavaisuuksista. Koska presidentti Trumpien sanojen voima tunnustetaan, diskursseissa oletetaan, että kieli rakentaa ja muokkaa sosiaalista todellisuutta. Näin Fairclough'n (1995, s. 76) ajatus kielestä yhteiskunnallisena vaikuttajana astuu diskursseissa toteen. Trumpin rasististen sanavalintojen uskotaan muokanneen yhteiskunnallista toimintaympäristöä erityisesti Yhdysvalloissa, sillä hänen kielenkäyttönsä uskotaan legitimoineen rasistisia sanavalintoja. Tiedotustutkimuksessa kieli tunnustetaankin yhteiskunnan tuotteeksi, jolla on vaikutusta siihen, mitä ympärillä tapahtuu (Horsti, 2000, s. 83). Aineiston rasismia kuvaava diskurssi siis ehdottaa, että rasismia ja siihen liittyviä valtasuhteita luodaan kielenkäytössä.

”Rasismien kiihtyminen ei johdu vähiten Yhdysvaltain ex-presidentti Donald Trumpin puheista. Hän on kutsunut koronavirusta ”kiinalaiseksi flunssaksi” tai ”kung fluksi”. ” (HS 28.3.2021 b)

”YK:n raportin mukaan --- taustalla on entisen presidentin Donald Trumpin puheet, jotka syyttävät Kiinaa koronaviruksen leviämisestä.” (Yle 17.3.2021 b)

Trumpin kielenkäytön rasistisuus ja sen seuraukset ovat aineistoni uutisartikkeleissa toistuva teema, joka johtunee Yhdysvaltain presidentinvaalien saamasta mediahuomiosta Suomessa syksyllä 2020. Takasakin (2020, s. 347) mukaan kyseisten presidentinvaalien yhteydessä erityisesti Kiinasta käytyä puhetta käytettiin poliittisena välineenä, joka osaltaan lisäsi rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuvaa rasismia ja viharikoksia. Poliittisen kielen sosiaalinen luonne näyttää kuitenkin keskittyvän erityisesti vain Yhdysvaltain presidentinvaalikisan kontekstiin.

5.1.2 Erityinen Suomi

Rasismien ja koronaviruspandemian aikaisen rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuvan väkivallan ei nähdä uutisartikkeleissa juurikaan koskettavan Suomea. Tämä huomataan erityisesti siinä, kuinka väkivallantekojen kerrotaan artikkeleissa tapahtuneen Yhdysvalloissa tai ”maailmalla”. Suomi ja suomalaiset nähdään ekseptionalismin valossa erityisenä ja homogeenisenä ryhmänä, jonka jäsenet vapautuvat rasismien ja kolonialismin taakasta. Ryhmän homogeenisyys ja yhtenevä toiminta rakentavat suomalaisuudesta identiteettiä, joka suojaa ”toisilta” sekä häivyttää ryhmän moninaisuuden (Hujanen & Pietikäinen, 2000, s. 19). Tämä kuva vahvistuu toistamalla Suomelle vastakohtaisia kuvauksia väkivallasta ”muualla maailmassa”. Näin uutisartikkeleissa luodaan kuvaa Suomesta ekseptionaalisenä yhteiskuntana verrattuna ”muuhun maailmaan”. Rasismien näennäinen kaukaisuus Suomesta vieraannuttaa lukijaa aiheesta ja vapauttaa hänet eettisestä sekä moraalista taakasta. Samalla suomalaisille annetaan oikeus arvostella toisia (Rastas, 2012, s. 100), jotka ovat rasistisia. ”Muun maailman” nimeäminen korostaa juuri Suomen ekseptionaalista luonnetta tasa-arvoisena yhteiskuntana, jossa rasismista, eriarvoisuudesta tai kolonialismin taakasta ei ole huolta toisin kuin muissa valtioissa ja yhteiskunnissa.

”Aasialaisoletettujen koronaviruspandemian aikana kohtaama rasismi on maailmalla jo niin iso ilmiö, että siitä on ehditty tehdä oma artikkeli Wikipediaan.” (HS 26.2.2021)

”Maailmalla rasismi kiinalaisia kohtaan on noussut sen jälkeen, kun uudenlainen koronavirus alkoi levitä Wuhanin kaupungista keskisestä Kiinasta vuodenvaihteen jälkeen.” (HS 7.2.2020)

”Maailmalla on uutisoitu paljon siitä, että korona on herättänyt ennakkoluuloja ja jopa rasismia.”
(Yle 12.9.2020)

Puhe siitä, kuinka ”maailmalla” rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuva rasismi on saanut paljon julkisuutta, synnyttää ajatuksen siitä, että ilmiö on tärkeä ja merkittävä. On silti huomionarvoinen kielellinen valinta puhua ”maailmasta” tai Euroopasta sen sijaan, että puhuttaisiin Suomesta tai suomalaisista. Näin Eurooppa ja muut sen ulkopuoliset valtiot voidaan nähdä Suomeen katsottaessa toisina ja sosiaalisella asteikolla matalammalle sijoittuvina. Suomi taas nostetaan ekseptionalistiselle jalustalle. Esimerkit Euroopassa sijaitsevien valtioiden harjoittamasta rasismista leimaavat koko valtion ja sen kansalaiset rasistisiksi, kun vertaus tehdään Suomeen, josta esimerkkejä ei anneta tai ne ovat hyvin erilaisia. Esimerkiksi alla olevassa Ylen (12.9.2020) tekstissä Suomessa esiintyvän rasismin olemassaolo pyritään kieltämään.

”Toki on mahdollista myös, ettei korona ole Suomessa synnyttänyt laajaa rasismia yksinkertaisesti siksi, että riittävän monelle on selvää, etteivät etninen ryhmä tai kulttuuri määritä taudin leviämistä.”
- Sosiologi Vesa Puuronen (Yle 12.9.2020)

”Italialaislehti La Repubblica uutisoi tammikuun lopussa roomalaiskahvilasta, joka oli laittanut kahvilan ulkopuolelle kieltokyltin. ”Kiinasta tulevat ihmiset eivät saa tulla tänne”, kyltissä luki lehden mukaan.” (HS 7.2.2020)

Jos artikkeleissa tunnistetaan rasismin olevan ongelma myös Suomessa, pyritään sille usein löytämään seikkaa lieventäviä selityksiä. Koska Suomen yleisilmeen nähdään olevan tasa-arvoinen, suomalaisten ei nähdä käyttäytyvän rasistisesti tarkoituksella. Syyt rasistisille teoille löytyvät ulkoisista tekijöistä, kuten ihmisille tyypillisestä käyttäytymisestä tai historian kulukselta. Rasismia onkin pyritty legitimoimaan selityksillä luonnontieteiden sekä ”rotuoppien” avulla 1700-luvun lopulta alkaen (Pekkinen, 2002, s. 193). Selityksien legitimitettä pyritään korostamaan auktoriteettien, kuten tutkijoiden ja asiantuntijoiden, kommentteilla. Kommentit vahvistavat diskurssia, joka normalisoi rasismia ja sosiaalista eriarvoisuutta.

”Colorado Denverin yliopiston rikosoikeuden professori Angela R. Gover toteaa, että viharikokset leimahtavat yhteiskunnallisen stressitilan aikana ja saattavat tukahtua, kun kriisi on ohi.” (Yle 17.3.2021 a)

”Yhdysvalloissa huippuyliopisto Berkleyn terveystieteiden listasi muukalaispelon yhdeksi normaaliksi reaktioksi koronaviruspelkoon.” (HS 7.2.2020)

Toinen selitys sille, ettei rasismista kehoteta Suomessa huolestumaan, on suomalaisten rodullisesti värittyneiden tekojen näennäinen harmittomuus ja tarkoituksettomuus. Tämän ajatuksen myötä itsensä ekseptionaaliseksi mieltävien ryhmien on mahdollista vältellä vastuuta ja syyttelyä (Peterson, 2022, s. 4). Ajatusta oikein toimivasta Suomesta tukee esimerkiksi Ylen (12.9.2020) maininta siitä, että eduskunta on budjetoanut varoja ulkomaalaistaustaisten hyvinvoinnin lisäämiseksi koronaviruspandemian aikana. Yhdellä esimerkillä rakennetaan näin kuvaa Suomesta muuta maailmaa korkeamman statuksen omaavana yhteiskuntana eriarvoisuudesta puhuttaessa. Tällöin suomalaisten rasistisesti sävyttyneitä tekoja voidaan vähätellä esimerkiksi olettamalla, että rasismia kohdanneet ihmiset eivät ole käytöksestä harmissaan, sillä Suomi toimii muuten ”esimerkillisellä” tavalla.

””- -Luulen, että Outi Mäenpää ei myöskään enää tekisi Noriko Show’ta, vaikka ohjelmassa mukana olleita japanilaisia naurattikin julmetusti se homma. Myös Geisha-suklaa on japanilaisista yleensä huvittava homma. - -”” – Elokuva festivaali Helsinki Cine Aasian taiteellinen johtaja Eija Niskanen (HS 28.3.2021 b)

”Ainakaan vielä Suomessa ei siis ole löydetty viitteitä laajamittaisesta koronarasismista.” (Yle 12.9.2020)

Kuvaa Suomesta ekseptionaalisenä tasa-arvon mallimaana rakennetaan myös oletuksilla siitä, että rodullistetut aasialaistaustaiset eivät yksinkertaisesti ole kohdanneet rasismia Suomessa. Artikkeleita varten on haastateltu rasismia kohdanneita Suomessa asuvia rodullistettuja aasialaistaustaisia ihmisiä. Suomessa asuvien haastateltujen rasismien kokemuksia kuvataan hienovaraisesti pureutuen erityisesti rasismien verbaalisiin muotoihin. Artikkeleiden yleisoletus onkin, että Suomessa rasismi ei ole seurannut koronaviruspandemiaa. Tätä oletusta tuetaan esimerkiksi esittelemällä Helsingissä oleskelevia Kiinasta kotoisin olevia ihmisiä, jotka eivät ole kokeneet rasismia Suomessa.

”Myös HS kysyi pääkaupunkiseudulla asuivilta kiinalaisilta ovatko he kohdanneet epäasiallista käytöstä. Kukaan vastanneista ei ollut. - - ”Luokkakaverini tuli sanomaan minulle, että jos joku käyttäytyy minua kohtaan epäasiallisesti, he kaikki ovat minun tukenani”, kiinalainen Yi Yin kertoo Helsingin yliopiston kirjastolla.” (HS 7.2.2020)

”Xin Yuan ja Chuancui Lu kävelevät Esplanadilla. Helsingissä tavatut kiinalaiset eivät kertoneet rasismista koronaviruksen takia” [kuvateksti] (HS 7.2.2020)

5.2 Rasismi Suomen ongelmana

Tähän mennessä olen analyysissäni keskittynyt diskursseihin, jotka uusintavat ajatusta ekseptionaalista Suomesta ja toiseutetusta ”muusta maailmasta”. Aineistossani on kuitenkin havaittavissa myös tätä diskurssia vastustava vastadiskurssi, joka tunnistaa koronaviruspandemian aikaisen rasismien olevan ongelma myös Suomessa. Tässä diskurssissa Suomessa esiintyvän rasismien kuvataan näkyvän esimerkiksi ihmisten kanssakäymisessä julkisilla paikoilla sekä mediarepresentaatioissa. Ongelmien sanoittaminen antaa olettaa, että ongelmiin tulisi tarttua myös Suomessa. Esimerkkejä ongelmista antavat asiantuntijat, kuten tutkijat, sekä rasismista ja stereotyyppioista Suomessa kärsineet aasialaistaustaiset henkilöt. Rasismien Suomessa tunnistava diskurssi on havaittavissa pääosin vain kahdessa uutistekstissä (Yle 12.9.2020 & HS 28.3.2021 b). Näissäkin uutisartikkeleissa tullaan kuitenkin usein toiseuttaneeksi rasismia kohtaavia rodullistettuja ryhmiä ja luomaan eroja suomalaisten lukijoiden ja rodullistettujen vähemmistöjen edustajien välille, joiden ei oleteta lukevan suomenkielisiä uutisia.

”Niskanen on ihmetelty, ettei Suomessa ole nähty elokuvassa esimerkiksi vietnamilaista hahmoa, vaikka heitä on ollut täällä jo 40 vuotta.” (HS 28.3.2021 b)

”Kymmenen vuotta sitten suomalaiset naureskelivat lauantai-iltaisina MTV:n viihdeohjelma Putouksen sketsihahmolla, ”edulliselle thaimaalaiselle fysioterapeutille” Sui-Hingille, joka hoki: ”Don’t worry, happy ending”.” (HS 28.3.2021 b)

Diskurssissa, jossa rasismi tunnistetaan myös Suomen ongelmaksi, annetaan konkreettisia esimerkkejä Suomessa esiintyneestä koronaviruspandemian aikaisesta rasismista. Nämä esimerkit ovat kevyitä verrattuna ”muun maailman” harjoittamaan rasismiin, joka on Suomeen verrattuna fyysistä ja selkeästi ulossulkevaa. Suomessa tapahtuvan rasismien kuvataan perustuvan pääasiassa huuteluun tai lasten tekemiin kommentteihin sekä tarkoitukselliseen välttelyyn. Aineistoni uutistekstit ovat tarkoitettuja suomalaisille lukijoille, joille kuvataan Suomea hienovaraisesti valtiona, joka ei sittenkään täytä tasa-arvon mallimaan kriteerejä. Hienovaraisuus huomataan esimerkiksi sanavalinnoissa, kuten alla olevassa Helsingin Sanomien (26.2.2021) esimerkissä huomataan verbistä ”pyytää”. Aineistossa suomalaisesta rasismista puhutaan yllättyneeseen ja todistelevaan sävyyn. Tämä johtunee siitä, että Suomi edustaa monen mielessä sotaisan historiansa vuoksi ekseptionaalista uhria, joka on heikon puolella, sen sijaan että olisi vaikutusvaltainen toimija sosiaalisen hierarkian yläpäästä (Peterson, 2022, s. 5).

”Uutisessa kerrotaan, että kiinalaistaustaiset henkilöt ovat kokeneet Suomessa koronavirukseen liittyvää huuteluja ja erästä henkilöä oli esimerkiksi pyydetty pysymään kauempana.” (HS 26.2.2021)

”Lehtosen japanilainen vaimo on koronaviruspandemian aikana joutunut kuuntelemaan Helsingissä julkisella paikalla esimerkiksi ”fucking Chinese people” -huutoja. ”Tällaista suoraa rasismia esiintyy meilläkin, ja nimenomaisesti koronaan liittyen.”” – Japanilaisen musiikin ja kulttuurin tutkija Lasse Lehtonen (HS 28.3.2021 b)

Yllä olevassa Helsingin Sanomien artikkelissa (HS 28.3.2021 b) annetaan esimerkki siitä, kuinka japanilaisen ihmisen on automaattisesti oletettu olevan kiinalainen. Koronaviruspandemian aikana rodullistettu aasialaistaustainen väestö onkin kohdannut rasismia kansallisuutta katsomatta, sillä aasialaisten ajatellaan usein orientalismin nimissä olevan ”samannäköisiä” (Li & Nicholson, 2021, s. 6). Artikkelitunnistaa näin myös orientalismiin kytkeytyvän rasistisen oletuksen kaikkien rodullistettujen aasialaistaustaisten henkilöiden homogeenisyydestä ja yhteydestä Kiinaan.

Suomalaisten rasismia selitetään aineistossa usein tiedon puutteella ja osaamattomuudella. Tätä diskurssia edustavissa kommentteissa rasistisia tekoja tekevät ihmiset kuvataan tietämättömiksi ja muista riippuvaisiksi toimijoiksi, jotka eivät todellisuudessa halua tehdä toisille pahaa, mutta päätyvät ymmärtämättään tekemään pahoja tekoja. Tiedon puutteen ajatellaan johtavan rasistisiin ja ksenofobisiin tekoihin ilman, että sitä voidaan välttää. Diskurssiin liittyy ajatus siitä, että ihminen ei voi tietämättömyydelleen mitään, eikä häntä tämän vuoksi voida syyttää rasismista.

”Ihmiset ovat peloissaan, kun ne eivät tajua taudista yhtään mitään. Moni ei tajua, mikä muiden ihmisten vaikutus viruksen leviämiseen on, ja ettei kukaan levitä sitä pelkän ulkonäkönsä takia.” – sairaanhoitaja Adel Rizvi (Yle 12.9.2020)

Vaikka tekojen taustalla oleva rasismi tunnustetaan tämän diskurssin uutisteksteissä, sanan ”rasismi” käyttöä usein vältetään. Anna Rastaa (2005, s. 88) mukaan Suomessa rasismien läsnäoloa ei halutakaan myöntää, sillä sen pelätään johtavan rasismien hyväksymiseen. Sen sijaan teksteissä käytetään muita kuvaavia sanoja, kuten termejä ”epäasiallinen käytös” ja ”syrjintä”. Tämäkin diskurssi siis suojelee ajatusta suomalaisesta ekseptionalismista.

”HS uutisoi helmikuussa 2020, että ainakin Suomessa asuvat kiinalaiset ovat kohdanneet kokeneet epäasiallista käytöstä koronaviruksen takia.” (HS 26.2.2021)

”- - maahanmuuttajat ovat jo ennen koronaa kokeneet täällä paljon syrjintää.” – sosiologi Hang Kei Ho (Yle 12.9.2020)

Rasismia kokeneiden haastateltujen ulkomaalaistaustaisten henkilöiden ajatellaan aineiston diskursseissa ”sopivan” Suomeen, sillä he ovat korkeasti kouluttautuneita tai pitkään Suomessa oleskelleita. Erilainen yhteiskunnallinen asema voisi sen sijaan muodostaa ”toisen” (Hujanen & Pietikäinen, 2000, s. 11). Rodullistetun aasialaistaustaisen väestön oletettu korkea työmoraali ja varallisuus kytkeytyvät mallivähemmistö-myyttiin, joka auttaa luomaan kuvaa Suomessa opiskelevista tai työskentelevistä aasialaistaustaisista henkilöistä Suomeen sopivina toimijoina. Aasialaistaustaiset ihmiset eivät representaatioissa lukeudu esimerkiksi niin kutsuttuihin ”elintasopakolaisiin”. Huomionarvoista on myös se, että Suomessa rasismia kohdanneiden henkilöiden kokemuksia legitimoidaan henkilön statusta nostattavilla tekijöillä, kuten korkeakoulutusta vaativan ammatin nimeämisellä tai kertomalla, kuinka kauan henkilö on oleskellut Suomessa. Kategorisoimalla uhrin statuksen kautta ”meihin” herätetään lukijassa myös myötätuntoa. Samalla diskurssi kuitenkin olettaa, että Aasiassa asuvat ihmiset tartuttavat koronaviruksen muihin helpommin. Tämän ajatuksen voi ajatella kytkeytyvän ”yellow peril” -myytin toiseuttavaan ja hierarkioita uusintavaan käsitykseen sairauksien leviämisestä.

””Koronaviirus!” teini-ikäinen huusi kymmenen vuotta Suomessa asuneelle Qi Hongjialle lauantaina Helsingin messukeskuksessa.” (HS 7.2.2020)

”Adel Rizvi, 26, on viime kuukausina huomannut, että moni vastaantulija pelkää saavansa häneltä koronan. Hän on asunut Suomessa jo 11 vuotta, eikä ole koskaan aiemmin kokenut yhtä paljon syrjintää.” (Yle 12.9.2020)

6 Johtopäätökset

Rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuva koronaviruspandemian aikainen rasismi on saanut suomenkielisessä mediassa verrattain vähän näkyvyyttä. Verrattuna esimerkiksi niin ikään rasismia vastustavaan Black Lives Matter -kansalaisliikehdintään #StopAsianHate-liikehdintä ja rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuva rasismi on saanut selkeästi vähemmän huomiota ja medianäkyvyyttä suomalaisessa uutismediassa. Rodullistettujen vähemmistöjen vähäiseen medianäkyvyyteen liittyy olennaisesti ryhmien asema vähemmistöinä, sillä vähemmistöryhmiä koskettavien uutisten ajatellaan kiinnostavan vain harvoja lukijoita (Pietikäinen, 2002, s. 20). Vähäiseen mediahuomioon liittyy myös läntisen maailman muut tapahtumat, kuten koronaviruspandemian vaikutukset yhteiskuntaan sekä Yhdysvaltojen presidentinvaalit vuonna 2020. Koronapandemian aikaiseen rasismiin on siis ollut liikeyttävä jotain erityistä, kuten suuria väkivallantekoja, jotta uutiskynnys on ylittynyt. Pietikäisen (mts. 20) mukaan rodullistettujen ryhmien uutisoinnissa tarvitaan yleensäkin jotain poikkeuksellista,

jotta uutiskynnys ylittyy. Tästä huolimatta suomalaisen uutisointiin aiheesta on nähdäkseni liittynyt myös toiseuttamista ja stereotyyppien uusintamista.

Tutkielmani tavoitteena on ollut selvittää millainen kuva rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön kohdistuvasta rasismista koronapandemian aikana muodostuu suomalaisten suomenkielisten uutismedioiden diskursseissa. Yleisesti havaintojeni perusteella voidaan sanoa, että tarkastelemieni uutismedioiden tarjoama tieto on ideologisesti muotoutunutta ja ne edustavat suomalaista ekseptionalismia korostavaa diskurssijärjestystä. Ekseptionalismiin myötä koronaviruspandemian aikaisesta rasismista rakennetaan kuvaa erityisesti Yhdysvaltojen ja ”muun maailman” ongelmana. Suomeen sen sijaan yhdistetään tasa-arvoon ja viattomuuteen liittyviä mielikuvia. Uutisartikkelit luovat vastakohtaisuutta Suomen ja ”muun maailman” välille.

Tutkielmani suppeuden vuoksi on huomattava, ettei analyysini ote ole kovin intersektionaalinen. Tämä tarkoittaa sitä, että en ole tarkastellut tutkielmassani esimerkiksi sukupuolen, iän tai muun kuin rodullistamiseen liittyvän asian vaikutusta rasismiin kohtaamiseen rodullistetun aasialaistaustaisen väestön keskuudessa koronaviruspandemian aikana. Intersektionaalisempi lähestymistapa aiheeseen olisikin tulevaisuudessa suotavaa, jotta rasismia, muukalaisvihaa ja suomalaisen yhteiskunnan piirteitä voidaan ymmärtää paremmin. Myös uutisartikkeleiden kaikkien osasten, kuten kuvien ja hyperlinkkien sisältöjen huomioon ottaminen sekä artikkeleiden vastaanoton tarkasteleminen, toisivat analyysiin lisää syvyyttä.

Olen tunnistanut aineistosta kaksi päädiskurssia, joista toinen keskittyy rasismiin kuvaamiseen ”muun maailman” ongelmana ja toinen rasismista puhumiseen myös Suomen ja suomalaisten ongelmana. Suurin osa aineiston artikkeleista edustaa ensimmäistä diskurssia. Uutisartikkeleiden diskurssit rakentavat kuvaa siitä, että rasismiin ilmenemismuodot eroavat toisistaan olennaisesti Yhdysvalloissa ja Suomessa. Yhdysvaltojen rasismiin kuvataan rakentuvan erityisesti fyysisistä pahoinpitelyistä, kun taas suomalaisen rasismiin ilmenemismuodot ovat painottuvat huutelemiseen ja rodullistetun ryhmän välttelemiseen. Yhdysvaltoihin viitataan yleisesti aineistossa paljon, mikä liittyy siihen, että artikkeleissakin mainitun Stop AAPI Hate -järjestön perustajat ovat alun perin olleet kiinnostuneita erityisesti aasianamerikkalaisten aseman parantamisesta (Takasaki, 2020, s. 432). Rodullistettun aasialaistaustaisen väestön kohtaamaan rasismiin ja sen uutisointiin liittyy vahvasti myös Yhdysvalloissa järjestetyt mielenosoitukset koronaviruspandemian aikana.

Rasismi tunnustetaan suomalaisessa uutismediassa ongelmaksi, joka aiheuttaa erityisesti fyysistä väkivaltaa ja levottomuuksia. Uutisoinnin painottuminen juuri rodullistuneeseen väkivaltaan liittyy uutistekstien tapaan nostaa esiin yllättäviä tapahtumia (Koivisto, 2008, s. 5–6). Aineiston artikkelit korostavat rasismia yksilökeskeistä sekä fyysistä ilmenemistä pureutumatta juurikaan esimerkiksi rakenteelliseen rasismiin. Medialla onkin usein tapana yksinkertaistaa tapahtunutta (Horsti, 2000, s. 83). Kokonaisuuksien ja historiallisten selitysten sijaan uutiset keskittyvät kuvaamaan pääasiassa yksittäisiä rasistisia tilanteita.

Tutkielmani tulokset osoittavat, että suomalaisen uutismedian käyttämät diskurssit edustavat orientalistista ja ekseptionalistista diskurssijärjestystä, jolle toiseuttaminen ja vastakohtien luominen on ominaista. Näin ollen Fairclough'n (1995, s. 23) huomio siitä, että yhteiskuntaa hallitsevat valtasuhteet vaikuttavat joukkotiedotukseen on huomattavissa tutkielmani tuloksissa. Toisaalta myös joukkotiedotuksella on valtaa vaikuttaa kielenkäytön sekä representaatioiden avulla yhteiskunnan valtasuhteisiin kiinnittämällä huomiota joko valtakursseihin tai tuomalla keskusteluun näkökulmia myös yleisimpien diskurssien ulkopuolelta. Käsittelemistäni mediayhtiöistä erityisesti Yleä voidaan pitää Suomessa auktoriteettia nauttivana äänenä sen verovaroin tuotetun sisällön vuoksi. Myös Helsingin Sanomien ja MTV:n suuri lukijakunta tekee kyseisistä mediayhtiöistä vaikutusvaltaisia toimijoita. Raittila, Horsti ja Pietikäinen (2002, s. 201) muistuttavat, että mediassa käytetyllä kielellä on valtaa tuottaa toiseutta sekä uusintaa rasismia ja syrjintää. Täten käsittelemieni mediayhtiöiden tuottamat käsitykset rasismista sekä tietyn ihmisryhmän kohtaamasta rodullistuneesta väkivallasta voivat vaikuttaa laajasti uutisten lukijoiden käsityksiin rasismista ja koronaviruspandemian aikaisesta rodullistuneesta väkivallasta.

Aineiston koostuessa pienestä määrästä hyvin spesifisti rajattuja artikkeleja ei niiden tuottamista rasismia kuvauksista voida tehdä johtopäätöksiä siitä, miten tarkastelemani mediayhtiöt yleisesti rasismista ajattelevat. On myös huomattava, että tutkimusmenetelmänä diskurssianalyysi nojaa paljon tutkijan omiin tulkintoihin, minkä vuoksi tutkielmani tulokset kertovat ennen kaikkea siitä, kuinka olen itse tutkijana uutistekstien diskurssit käsittänyt. Näin ollen tässä tutkielmassa esiteltyjä kuvauksia rasismista koronaviruspandemian aikana ei voida yleistää täysin koskemaan kaikkea rasismia koskevaa uutisointia Suomessa. Tutkielman tulosten kautta ei voida tehdä päätelmiä siitä, kuinka paljon rasistiset sekä orientalistiset maailmankuvat todella

vaikuttavat suomalaisen uutisoinnin diskursseihin ja representaatioihin yleisesti tai millaisia arvoja uutistekstien tuottajat edustavat.

Kuinka rodullistettuun aasialaistaustaiseen väestöön koronaviruspandemian aikana kohdistuvaa rasismia siis kuvataan suomalaisten uutistekstien diskursseissa? Vaikka aineistosta tunnistamissani diskursseissa huomioidaan rasismin ongelmallisuus ja myös Suomessa esiintyvä rasismi, nähdäkseni aineistoni uutisartikkelit korostavat ajatusta suomalaisesta ekseptionalismista, jonka mukaan Suomessa rasismia ei havaita tai se ilmenee eri tavoin kuin muualla maailmassa. Ekseptionalismo tuodaan artikkeleissa esiin luomalla vastakohtaisuuksia Suomen ja muiden valtioiden välille. Fairclough'n (1995, s. 136) sanoihin viitaten on kuitenkin todettava, että mediatekstit eivät heijasta todellisuutta, vaan luovat todellisuudesta muunnelmia, jotka palvelevat ensisijaisesti tekstien tuottajien päämääriä.

Lähteet

Chen, S. & Wu, C. (2021). #StopAsianHate: Understanding the Global Rise of Anti-Asian Racism from a Transcultural Communication Perspective. *Journal of Transcultural Communication*, 1:1, 5–19.

Christie, N. (1986). The ideal victim. Teoksessa E.A. Fattah (toim.), *From Crime Policy to Victim Policy* (s. 17–30). Lontoo: Palgrave Macmillan.

Fairclough, N. (1995). *Miten media puhuu*. Tampere: Vastapaino.

Finnish Internet Audience Measurement. *FIAM top-listat*. <https://fiam.fi/tulokset/> Vierailtu 24.2.2022.

Hartlep, N.D. (2021). *The model minority stereotype: Demystifying Asian American success* (2. painos). Charlotte NC: Information Age Publishing Inc.

Horsti, K. (2000). Media ohittaa ”toisen”. Suomen mediatutkimus etnisyydestä, rasismista ja maahanmuutosta. *Tiedotustutkimus*, 23:4, 79–87.

Hujanen, J. & Pietikäinen, S. (2000). Syrjäinen ja aito, vallan pitäjä ja ulkopuolinen. Paikka ja etnisyys ”meidän” ja ”toisen” rakentumispiintana journalismissa. *Tiedotustutkimus*, 23:4, 4–21.

Human Rights Watch. (12.5.2020). *Covid-19 Fueling Anti-Asian Racism and Xenophobia Worldwide*. <https://www.hrw.org/news/2020/05/12/covid-19-fueling-anti-asian-racism-and-xenophobia-worldwide> Vierailtu 27.3.2022

Jokinen, A., Juhila, K., Suoninen, E. (2016). *Diskurssianalyysi. Teoriat, peruskäsitteet ja käyttö*. Tampere: Vastapaino.

Koivisto, H. (2008). *Perinteiset uutiskriteerit pysyvät tiukassa. Suomen Tietotoimiston ulkomaan uutisten sisällön erittelyä* [pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopisto]. Trepo-julkaisuarkisto. <https://urn.fi/urn:nbn:fi:uta-1-19363>

Lehtonen, M. & Löytty, O. (2007). Suomiko toista maata? Teoksessa J. Kuortti, M. Lehtonen & O. Löytty (toim.), *Kolonialismin jäljet. Keskustat, periferiat ja Suomi* (s. 105–118). Helsinki: Gaudeamus.

Li, Y. & Nicholson, H. L. (2021). When “model minorities” become “yellow peril” – Othering and the racialization of Asian Americans in the COVID-19 pandemic. *Sociology Compass*, 15(2), e12849.

Pekkinen, A. (2002). Viesti valkoisesta vallasta välittyy verkossa. Teoksessa P. Raittila (toim.), *Etnisyys ja rasismi journalismissa* (s. 183–199). Suomen journalistiliitto. Tampere: Tampere University Press.

Peterson, E. (2022). Views on ”Good English” and ”Nordic Exceptionalism” in Finland. *Frontiers in Communication*. 7:803922.

Pietikäinen, S. (2002). Etniset vähemmistöt uutisissa – käsitteitä ja aikaisempien tutkimusten kertomaa. Teoksessa P. Raittila (toim.), *Etnisyys ja rasismi journalismissa* (s. 14–30). Suomen journalistiliitto. Tampere: Tampere University Press.

Pietikäinen, S. & Mäntynen, A. (2019). *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Tampere: Vastapaino.

Raittila, P., Horsti, K. & Pietikäinen, S. (2002). Onko journalismilla varaa parantaa? Teoksessa P. Raittila (toim.), *Etnisyys ja rasismi journalismissa* (s. 200–208). Suomen journalistiliitto. Tampere: Tampere University Press.

Rantakokko, H. (2017). *Subjekti ja passiivi Helsingin Sanomien väkivaltautisoinnissa* [pro gradu -tutkielma, Tampereen yliopisto]. Trepo-julkaisuarkisto. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201705261703>

Rastas, A. (2005). Rasismi. Oppeja, asenteita, toimintaa ja seurauksia. Teoksessa A. Rastas, L. Huttunen & O. Löytty (toim.), *Rasismi lasten ja nuorten arjessa. Transnationaaliset juuret ja monikulttuuristuva Suomi* (s. 69–116). Tampere: Vastapaino.

Rastas, A. (2012). Reading history through Finnish exceptionalism. Teoksessa K. Loftsdóttir & L. Jensen (toim.), *Whiteness and postcolonialism in the Nordic region. Exceptionalism, migrant others and national identities* (s. 89–103). Lontoo: Routledge.

Said, E. (1978). *Orientalism*. New York: Pantheon Books.

Stop AAPI Hate. (4.2.2022). *Stop AAPI Hate. About*. <https://stopaapihate.org/about/> Vierailtu 4.2.2022

Stop AAPI Hate, Yellow Horse A.J., Jeung, R. & Matriano, R. (2021). *Stop AAPI Hate National Report* [sähköinen aineisto]. <https://stopaapihate.org/wp-content/uploads/2021/11/21-SAH-NationalReport2-v2.pdf> Vierailtu 4.2.2022

Takasaki, K. (2020). Stop AAPI Hate Reporting Center: A Model of Collective Leadership and Community Advocacy. *Journal of Asian American Studies*, 23:3, 341–351.

Liite 1. Aineisto

Helsingin Sanomat

HS 7.2.2020 Koronavirus toi mukanaan syrjinnän: Qi Hongjia huomasi, miten suomalaisten käytös muuttui <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000006398578.html>

HS 26.2.2021 Koronapandemia lisäsi aasialaistaustaisiin kohdistuvaa rasismia, ja sitä vastaan taistelee netissä nyt leviävä #StopAsianHate- kampanja <https://www.hs.fi/nytt/art-2000007827940.html>

HS 17.3.2021 Kahdeksan ihmistä on kuollut kolmessa eri kauneushoitolassa tehdyissä ampumisissa Atlantassa, yksi epäilty otettu kiinni <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000007864555.html>

HS 20.3.2021 Presidentti Joe Biden tuomitsi aasialais-amerikkalaisiin kohdistuneet väkivaltaisuudet ja kehotti toimimaan muukalaisvihaa vastaan <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000007871565.html>

HS 26.3.2021 Facebook, Google ja Twitter vastasivat syytöksiin osallisuudestaan aasialaisiin kohdistuvassa viharikollisuudessa <https://www.hs.fi/talous/art-2000007885104.html>

HS 28.3.2021 a Mielenosoittajat ympäri Yhdysvaltoja vastustivat aasialaistaustaisiin kohdistuvaa väkivaltaa <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000007886694.html>

HS 28.3.2021 b Pandemia kiihdytti rasismia aasialaisia kohtaan, mutta populaarikulttuuri on ruokkinut sitä jo kauan: ”Suomessa aasialaiset on esitetty vähä-älyisinä seksityöläisinä tai rahanahneina vaimoina” <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000007887186.html>

HS 30.3.2021 Maailman suosituimpiin yhtyeisiin kuuluva BTS vaatii aasialaisvihan loppumista ja kertoo jäsentensä kohtaamasta rasismista <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000007891637.html>

HS 10.7.2021 Illinois vaatii amerikkanaasialaisten historian opetusta kouluihin Yhdysvaltain ensimmäisen osavaltiona <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000008116277.html>

YLE

Yle 12.9.2020 Koronan myötä Adel Rizvin kokemasta rasismista tuli jokapäiväistä – tutkijat arvelevat, että myös kaupungin ja maaseudun välinen jakolinja voi syventyä <https://yle.fi/uutiset/3-11539468>

Yle 17.3.2021 a Miksi koronapandemia roihautti USA:ssa vihan aasialaisia kohtaan ja miten se näkyy? Lue viisi vastausta <https://yle.fi/uutiset/3-11840766>

Yle 17.3.2021 b Yhdysvalloissa Georgiassa ainakin kahdeksan kuollut hierontayrityksessä tapahtuneissa ammuskeluissa – uhreista suurin osa aasialaistaustaisia <https://yle.fi/uutiset/3-11840656>

Yle 28.3.2021 Mielenosoittajat ympäri Yhdysvaltoja vastustivat aasialaistaustaisiin kohdistuvaa väkivaltaa <https://yle.fi/uutiset/3-11859864>

Yle 4.4.2021 Rasistiset vihaviestit ovat saaneet yhdysvaltalaisen olympiavoittajan rajoittamaan elämäänsä – ”Minulla on etälamautin, pippurisuihketta ja veitsi” <https://yle.fi/urheilu/3-11869763>

MTV

MTV 6.5.2020 Aasialaistaustaiset käsittämättömien viharikosten kohteena USA:ssa, syynä Kiinasta lähtenyt koronavirus – yhden päälle kaadettu happoa, toista hakattu sateenvarjolla päähän

<https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/aasialaistaustaiset-kasittamattomien-viharikosten-koh-teen-usa-ssa-syyna-kiinasta-lahtenyt-koronavirus-yhden-paalle-kaadettu-happoa-toista-ha-kattu-sateenvarjolla-paahan/7812532#gs.naixk8>

MTV 9.10.2020 Mies pahoinpiteli seitsemänkymppisiä aasialaisnaisia sattumanvaraisesti USA:ssa – korona-aika vaikuttanut huolestuttavasti: ”Aasia-vastaiset näkemykset lisääntyneet” <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/mies-pahoinpiteli-seitsemankymppisia-aasialaisnaisia-sat-tumanvaraisesti-usa-ssa-korona-aika-vaikuttanut-huolestuttavasti-aasia-vastaiset-nakemykset-lisaantyneet/7949158#gs.naint1>

MTV 17.3.2021 Kahdeksan ihmistä kuollut terveyshoitoloissa tehdyissä ampumisissa USA:ssa – yksi epäilty otettu kiinni <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/kahdeksan-ihmista-kuollut-ter-veyshoitoloissa-tehdyissa-ampumisissa-usa-ssa-yksi-epailty-otettu-kiinni/8092780#gs.naits3>

MTV 18.3.2021 Yhdysvalloissa Georgian hierontasalonkiampumisista epäilty sai syytteet kahdeksasta murhasta <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/yhdysvalloissa-georgian-hierontasalon-kiampumisista-epailty-sai-syytteet-kahdeksasta-murhasta/8093968#gs.naikc5>

MTV 20.3.2021 Biden tuomitsi aasialais-amerikkalaisiin kohdistuneet väkivaltaisuuDET – ”Hiljaisuus on osallisuutta emmekä voi olla osallisia” <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/biden-tuomitsi-aasialais-amerikkalaisiin-kohdistuneet-vakivaltaisuuDET-hiljaisuus-on-osallisuutta-emmeka-voi-olla-osallisia/8095810#gs.naid1t>

MTV 28.3.2021 ”En ole virus, en ole vihollinen” – Mielenosoittajat kerääntyivät vastustamaan aasialaistaustaisiin kohdistuvaa väkivaltaa USA:ssa <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/en-ole-virus-en-ole-vihollinen-mielenosoittajat-keraantyivat-vastustamaan-aasialaistaustaisiin-koh-distuvaa-vakivaltaa-usa-ssa/8101376#gs.naifre>